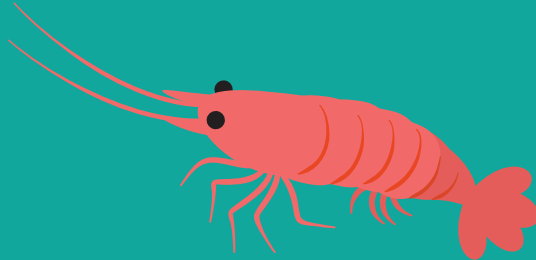
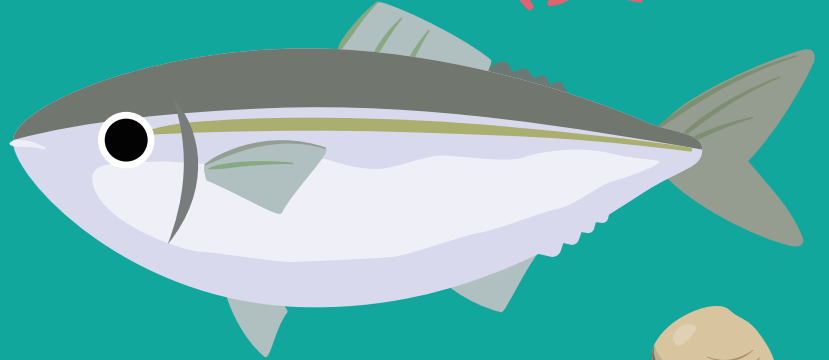
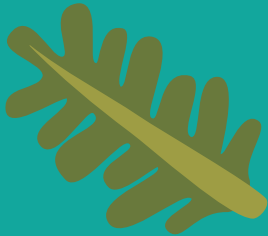
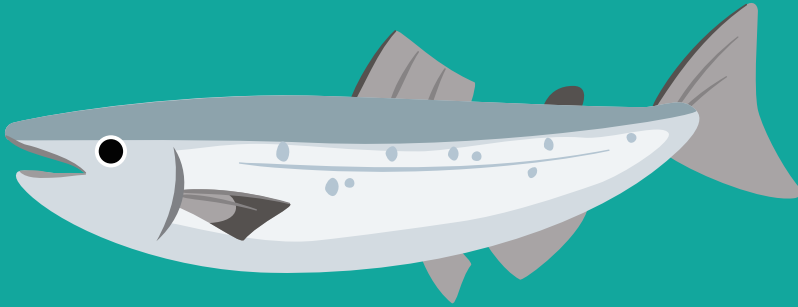
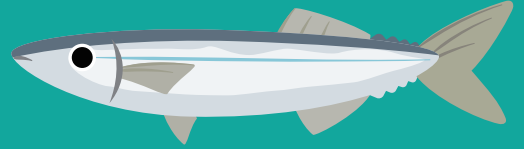
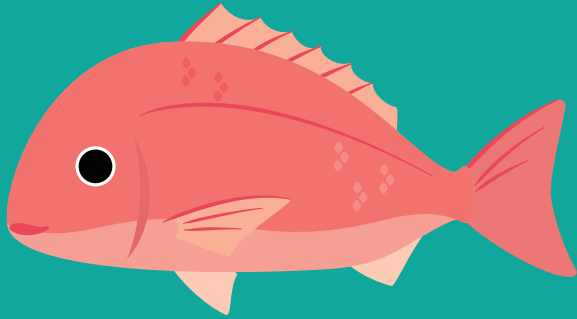




Europese
Commissie

Een pocketgids
over de nieuwe
EU-consumentenetikettering
van visserij- en
aquacultuurproducten





Een pocketgids
over de nieuwe
EU-consumentenetikettering
van visserij- en
aquacultuurproducten

Wist u dat vanaf 13 december 2014 de regels voor de etikettering van alle visserij- en aquacultuurproducten zullen veranderen? Deze pocketgids legt uit wat op de nieuwe etiketten moet worden vermeld en welke aanvullende informatie kan worden weergegeven.

Deze praktische gids helpt u bij de toepassing van de nieuwe regels. Het is geen juridisch of formeel document, noch een volledige lijst van voorschriften.

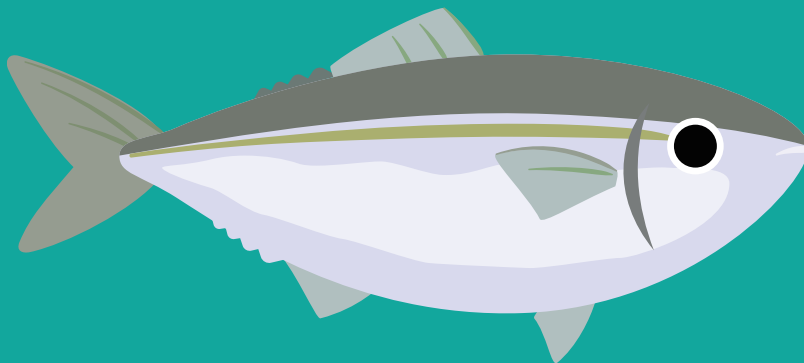
Voor meer informatie kunt u de wetgeving op bladzijde 15 en de koppelingen op de achteromslag van deze gids raadplegen.

A. Niet-verwerkte en bepaalde verwerkte visserij- en aquacultuurproducten

De volgende voorschriften zijn van toepassing op de visserij- en aquacultuurproducten van bijlage 1 (punten a, b, c en e) van de GMO-verordening.

Kortom, deze voorschriften zijn van toepassing op alle niet-verwerkte en sommige verwerkte producten (bv. gezouten en gerookte producten en ongepelde gekookte garnalen). Dit betreft zowel „voorverpakte” als „niet-voorverpakte” producten.

Zowel de **GMO-verordening (hoofdstuk IV)** als de **verordening voedselinformatie** is van toepassing (zie bladzijde 15).



1. Verplichte informatie

Voorverpakte en niet-voorverpakte producten

Handelsnaam en wetenschappelijke naam:

→ Zowel de handelsnaam als de wetenschappelijke naam moet worden vermeld. Deze namen moeten overstemmen met die van de officiële lijst die door elk EU-land is opgesteld en gepubliceerd.

→ De handelsnaam en de wetenschappelijke naam kunnen ofwel volledig overeenstemmen met de naam van het levensmiddel (verordening voedselinformatie), of gedeeltelijk, zoals het geval zou zijn als aanvullende gegevens aan de benaming moeten worden toegevoegd.

Productiemethode:

→ De productiemethode moet voornamelijk met behulp van de volgende aanduidingen worden vermeld:

„gevangen ...”, of
„in zoet water gevangen ...”, of
„gekweekt ...”.

→ **Gemengde** producten van dezelfde soort en verschillende productiemethoden moeten de productiemethode voor elke partij vermelden.

Vangstgebied / land en waterlichaam / land van productie:

→ Het vangstgebied voor **op zee gevangen vis** is het gebied, het deelgebied of de sector als vastgesteld door de FAO, waar de vis is gevangen.

Voor vis die in het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan, de Middellandse Zee of de Zwarte Zee wordt gevangen, moet de naam van het **deelgebied of de sector** worden vermeld, samen met een naam die voor de consument gemakkelijk te begrijpen is, of een kaart of pictogram. Dit vervangt de naam van het gebied.

Voor de rest van de wereld hoeft alleen de naam van het **gebied** te worden vermeld.

De lijst van gebieden, deelgebieden en sectoren (ICES) is gepubliceerd door de FAO <http://www.fao.org/fishery/cwp/handbook/h/en>

→ Voor **in zoet water gevangen vis** moet zowel de naam van het waterlichaam (rivier, meer enz.) **als** het land waar het product is gevangen, worden vermeld.

→ Voor **gekweekte vis** (aquacultuur) moet het land van productie worden vermeld.

→ Voor **gemengde** producten van dezelfde soort die in verschillende vangstgebieden zijn gevangen of in verschillende visteeltlanden zijn geoogst, moet ten minste het gebied/land worden vermeld van de partij die wat betreft hoeveelheid het representatiefst is, en moet worden aangeduid dat de producten uit verschillende gebieden/landen afkomstig zijn.

Vistuig:

→ Voor wilde vis moet een van de volgende **categorieën vistuig** worden vermeld die worden gebruikt om de vis te vangen: „zegens”, „sleepnetten”, „kieuwnetten en soortgelijke netten”, „ringnetten en kruisnetten”, „haken en lijnen”, „dreggen” en „korven en vallen.”

→ Voor **gemengde** producten van dezelfde soort die met vistuig van verschillende categorieën worden gevangen, moet voor elke partij de categorie vistuig worden vermeld.

Ontdooid:

→ Het etiket moet vermelden of het product ontdooid is. Voor voorverpakte producten moet deze informatie de handelsnaam vergezellen. Voor niet-voorverpakte producten hoeft de informatie de benaming van het levensmiddel niet te vergezellen, maar moet zij wel op reclameborden of affiches worden vermeld.

← Deze informatie is niet nodig indien de visserij- en aquacultuurproducten:

- een bestanddeel van het eindproduct zijn, of
- om gezondheidsbeschermingsredenen voorafgaand zijn bevroren, of
- vóór het roken, zouten, koken, pekelen, drogen of een combinatie van die processen, zijn ontdooid, of
- levensmiddelen zijn waarvoor invriezen technisch gezien een noodzakelijke stap is.

Datum van minimale houdbaarheid („ten minste houdbaar tot”) / uiterste consumptiedatum („te gebruiken tot”):

→ De datum van minimale houdbaarheid wordt weergegeven met „ten minste houdbaar tot” of „ten minste houdbaar tot einde”.

→ Alle **voorverpakte** producten die niet zeer bederfelijk zijn, moeten de datum van minimale houdbaarheid vermelden. Zeer bederfelijke producten daarentegen moeten de uiterste consumptiedatum („te gebruiken tot“) vermelden.

→ Voor alle **niet-voorverpakte producten**, producten die voor rechtstreekse verkoop of op de verkooppunten op verzoek van de consument worden voorverpakt, kunnen de EU-landen beslissen om nationale voorschriften vast te stellen waarin is bepaald dat de datum van minimale houdbaarheid of de uiterste consumptiedatum moet worden vermeld.

→ Voor **levende tweekleppige weekdieren** kan de datum van minimale houdbaarheid worden vervangen door het etiket „deze dieren moeten bij verkoop levend zijn“.

Allergenen:

→ Voor **voorverpakte** producten moet een duidelijke verwijzing naar de namen van alle allergenen in de lijst van ingrediënten worden opgenomen. Deze allergenen moeten in de ingrediëntenlijst duidelijk worden onderscheiden met een aparte typografie (bv. lettertype of achtergrondkleur).

→ Voor **niet-voorverpakte producten**, producten die voor rechtstreekse verkoop of op de verkooppunten op verzoek van de consument worden voorverpakt, is informatie over allergenen eveneens verplicht. De EU-landen kunnen echter nationale maatregelen vaststellen over de wijze waarop deze informatie moet worden verstrekt.

→ Daar waar geen lijst van ingrediënten bestaat, moet de aanwezigheid van allergenen als volgt worden vermeld: „bevat ...“.

← Dit is niet vereist wanneer de benaming van het levensmiddel duidelijk naar het allergeen (de allergenen) verwijst.

Aanvullende eisen voor voorverpakte producten

Naast de bovenstaande informatie moet voor voorverpakte producten de volgende informatie worden vermeld:

Lijst van ingrediënten:

→ Naast de vermelding „ingrediënten“ moet een lijst van alle ingrediënten in dalende volgorde van gewicht worden weergegeven.

← Dit is niet nodig voor uit één ingrediënt bestaande levensmiddelen die dezelfde naam als het ingrediënt hebben.

De hoeveelheid ingrediënten:

→ moet in procenten worden uitgedrukt.

→ moet worden vermeld wanneer het ingrediënt:

- in de naam van het levensmiddel wordt vermeld;
- op het etiket wordt benadrukt;
- van essentieel belang is om een levensmiddel te karakteriseren.

← Hierop zijn enkele uitzonderingen, bv. als het netto-uitlekgewicht wordt vermeld.

De nettohoeveelheid: (nettogewicht)

→ Die moet in gram of kilogram worden uitgedrukt.

→ Het **netto-uitlekgewicht** van het levensmiddel moet eveneens worden vermeld wanneer een levensmiddel in vloeibare vorm (ook bevroren of diepgevroren) aanwezig is.

→ Als het levensmiddel geglansd is, moet het opgegeven nettogewicht van het levensmiddel het glazuur uitsluiten. In dit geval moet een van deze vier mogelijkheden op het etiket worden aangeduid (voorbeeld van 250 g):

- a) nettogewicht = 250 g en netto-uitlekgewicht = 250 g
- b) nettogewicht = netto-uitlekgewicht = 250 g
- c) netto-uitlekgewicht = 250 g
- d) nettogewicht (zonder glazuur) = 250 g

Bewaarvoorschriften en gebruiksvoorwaarden:

→ Bijzondere bewaarvoorschriften en/of gebruiksvoorwaarden moeten worden vermeld.

De naam of bedrijfsnaam en het adres van de exploitant van het levensmiddelenbedrijf:

- De naam en het adres van de exploitant van het levensmiddelenbedrijf die verantwoordelijk is voor de voedingsinformatie, en onder wiens naam het levensmiddel in de handel wordt gebracht, moeten worden vermeld.
- Als de exploitant niet in de Unie is gevestigd, moeten de naam en het adres van de invoerder worden vermeld.

Het land van oorsprong of de plaats van herkomst:

- Dit **moet** worden vermeld indien het **gebrek** daaraan de consument zou kunnen **misleiden**.

Gebruiksaanwijzingen:

- Alleen indien nodig.

Voedingswaardevermelding (vanaf 13 december 2016):

- Dit omvat de energetische waarde en de hoeveelheid vetten, verzadigde vetten, koolhydraten, suikers, eiwitten en zout per 100 g of 100 ml. Eventueel kunnen vitaminen, mineralen en andere specifieke voedingsstoffen worden vermeld.
- Daarnaast kan dit ook als „per portie” of als een percentage van de „referentie-inname” worden uitgedrukt.
- Niet-verwerkte producten die uit één ingrediënt of categorie van ingrediënten bestaan, zijn vrijgesteld.

Verpakt onder beschermende atmosfeer:

- Dit moet worden vermeld indien het product in bepaalde gassen is verpakt.

„Datum van invriezing” of „datum van eerste invriezing”:

- Dit voorschrift geldt alleen voor **niet-verwerkte** producten.
- De datum moet als volgt worden aangeduid: „Bevroren op dag/maand/jaar.”

Toegevoegd water:

- Toegevoegd water moet in de **lijst van ingrediënten** worden vermeld in overeenstemming met de voorschriften van de verordening voedselinformatie.
- Voor visserijproducten die eruitzien als een lap, braadstuk, plak, portie, filet of als een volledig visserijproduct, moet het toegevoegde water eveneens in de **naam van het levensmiddel** worden vermeld als het toegevoegde water meer dan 5 % uitmaakt van het gewicht van het eindproduct.

Toegevoegde eiwitten van andere dierlijke oorsprong:

- De **naam van het levensmiddel** moet de aanwezigheid van toegevoegde eiwitten en van hun dierlijke oorsprong aanduiden.

Samengesteld uit stukjes vis:

- Producten die de indruk wekken dat ze uit één stuk vis zijn gemaakt, maar eigenlijk bestaan uit verschillende stukken die met andere ingrediënten (bv. levensmiddelenadditieven of voedingsenzymen) of via andere middelen zijn gecombineerd, moeten dit vermelden.
- De exploitant moet de term „samengesteld uit stukjes vis” gebruiken.

Identificatiemerk:

- De naam van het land, het erkenningsnummer van de inrichting waar de productie plaatsvindt en de afkorting EG, of de vertaling daarvan in andere EU-talen, moeten worden vermeld wanneer het product in de Europese Unie wordt geproduceerd.
- Voor ingevoerde producten zijn alleen de naam van het land en het erkenningsnummer van de inrichting verplicht.

Verpakkingsdatum:

- Deze datum moet voor levende tweekleppige weekdieren worden vermeld.
- Deze datum moet ten minste uit de dag en de maand bestaan.

2. Vrijwillige informatie

Naast de verplichte informatie kan de volgende informatie worden verstrekt indien deze duidelijk, ondubbelzinnig en verifieerbaar is en de consument niet misleidt.

Vrijwillige informatie mag niet ten koste van de beschikbare ruimte voor verplichte informatie worden weergegeven.

Datum van de vangst / oogst:

→ Volgens passende documentatie.

Datum van aanlanding:

→ Volgens passende documentatie.

Haven van aanlanding van visserijproducten:

→ De naam van de haven waar de vis het eerst werd aangeland.

Meer gedetailleerd vistuig:

→ Volgens passende documentatie.

→ Naast de in punt 1 vermelde zeven verplichte categorieën van vistuig kan meer gedetailleerde informatie worden toegevoegd, zoals het vistuig opgenomen in de kolommen 2 en/of 3 van bijlage III bij de GMO-verordening. U vindt meer informatie over de GMO-verordening aan het einde van deze gids.

→ Indien de vis door andere, niet opgelijste **vangstechnieken** is gevangen, (bv. met de hand of door middel van duiken) kan dit vrijwillig worden vermeld.

Vlaggenstaat van het vaartuig:

→ Volgens passende documentatie.

Milieugerelateerde, ethische of sociale informatie:

→ Volgens passende documentatie.

Productietechnieken en praktijken:

→ Volgens passende documentatie.

Voedingswaarde / voedingswaardevermelding:

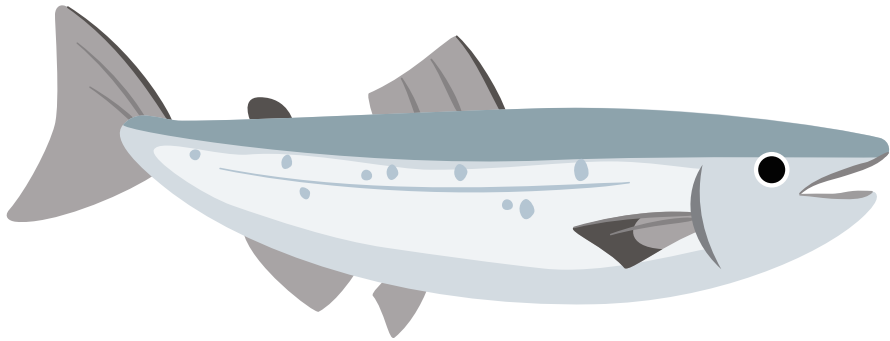
→ Exploitanten van levensmiddelenbedrijven worden aangemoedigd om de voedingswaarde op vrijwillige basis te vermelden in de volgende gevallen:

- totdat het op 13 december 2016 verplicht wordt;
- voor producten die overeenkomstig bijlage V bij de verordening voedselinformatie van de verplichte voedingswaardevermelding zijn vrijgesteld. U vindt de verordening voedselinformatie op de website van de Europese Commissie, die op de achteromslag wordt vermeld.

→ Vanaf 13 december 2014 volgt deze vrijwillige informatie dezelfde informatie- en presentatieregels als de verplichte voedingswaardevermelding.

Overige:

→ Andere informatie die de exploitant van het levensmiddelenbedrijf nuttig acht voor de consument, mits deze duidelijk, ondubbelzinnig en controleerbaar is.



Voorbeeld van een etiket voor een niet-verwerkt en voorverpakt vers product

→ Handelsnaam en wetenschappelijke naam

MAKREEL (*Scomber scombrus*)

→ Categorieën vistuig

Met trawlnetten

→ Nettogewicht

Nettohoeveelheid: 250 g

→ Exploitant van het levensmiddelenbedrijf

Bedrijfsnaam en -adres: xxx

Ierland
XXX-YYY-ZZ
EG

Identificatiemerk

8

VERPLICHT

→ GMO-verordening

VRIJWILLIG

→ Verordening voedselinformatie

Als het om niet-verwerkte en niet-voorverpakte producten gaat, moet de verplichte informatie van de GMO-verordening worden vermeld, onder meer op reclameborden of affiches.

→ Productiemethode

→ Vangstgebied

Gevangen in het noordelijk
deel van de Keltische Zee

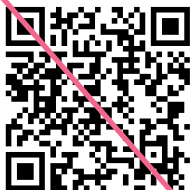
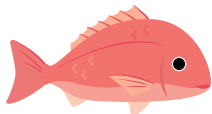


Aangeland in Killybegs op 16/01/15

Te gebruiken tot 18/01/15

Bewaren bij 0 tot 2 °C

YYY gecertificeerd
duurzaam



→ Haven van
aanlanding

→ Datum van
aanlanding

→ Datum van minimale
houdbaarheid / uiterste
consumptiedatum

→ Quick Response-
code

→ Keurmerk

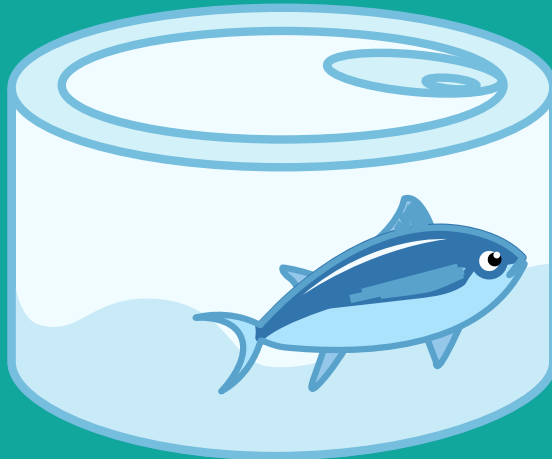
→ Bewaarvoorschriften

B. Andere verwerkte visserij- en aquacultuurproducten

De volgende voorschriften zijn van toepassing op ANDERE visserij- en aquacultuurproducten DAN die welke in de punten a, b, c en e van bijlage I bij de GMO-verordening zijn opgenomen.

Kortom, deze voorschriften gelden voor verwerkte producten zoals producten in blik, samengestelde producten, gepaneerde producten enz. Dit kunnen „voorverpakte” en „niet-voorverpakte” producten zijn.

Alleen de verordening voedselinformatie is van toepassing (zie bladzijde 15).



1. Verplichte informatie

Opmerking: Voor niet-voorverpakte producten is alleen de informatie over allergenen verplicht en is de resterende verplichte informatie niet van toepassing tenzij EU-landen nationale maatregelen vaststellen voor al deze informatie of een deel ervan.

Benaming van het levensmiddel:

→ Er moet worden gebruikgemaakt van de wettelijke benaming of, wanneer deze ontbreekt, van de gebruikelijke benaming. Als er geen gebruikelijke benaming is of als de gebruikelijke benaming niet wordt gebruikt, kan een beschrijvende benaming worden gebruikt.

Ontdooid:

→ Voor levensmiddelen die vóór verkoop zijn diepgevroren en ontdooid worden verkocht, moet de benaming van het levensmiddel vergezeld gaan van de vermelding „ontdooid”.

← Deze informatie is niet noodzakelijk voor:

- ingrediënten aanwezig in het eindproduct;
- levensmiddelen waarvoor invriezing een technisch noodzakelijke stap in het productieproces is;
- levensmiddelen waarvoor ontdooiing geen negatieve invloed heeft op de veiligheid of de kwaliteit van het levensmiddel.

Lijst van ingrediënten:

→ Zie hoofdstuk A.

Elk ingrediënt of elke technische hulpstof die allergieën of intoleranties veroorzaakt (allergenen):

→ Zie hoofdstuk A.

Hoeveelheid ingrediënten:

→ Zie hoofdstuk A.

Nettohoeveelheid:

→ Zie hoofdstuk A.

Datum van minimale houdbaarheid / uiterste consumptiedatum:

→ Zie hoofdstuk A.

Bewaarvoorschriften en gebruiksvoorwaarden:

→ Zie hoofdstuk A.

Naam of bedrijfsnaam en adres van de exploitant van het levensmiddelenbedrijf:

→ Zie hoofdstuk A.

Land van oorsprong of plaats van herkomst:

→ Zie hoofdstuk A.

Gebruiksaanwijzingen:

→ Zie hoofdstuk A.

Voedingswaardevermelding (vanaf 13 december 2016):

→ Zie hoofdstuk A.

Aanvullende verplichte informatie:

Verpakt onder beschermende atmosfeer:

→ Zie hoofdstuk A.

Toegevoegd water:

→ Zie hoofdstuk A.

Samengesteld uit stukjes vis:

→ Zie hoofdstuk A.

Toegevoegde eiwitten van andere dierlijke oorsprong:

→ Zie hoofdstuk A.

Tonijn- en bonietconserven / sardines en sardineachtige producten:

→ Voor deze producten zijn er ook specifieke handelsnormen. Deze zijn te vinden in Verordening nr. 1536/92, respectievelijk Verordening nr. 2136/89.

2. Vrijwillige informatie

Naast de verplichte informatie die voor visserij- en aquacultuurproducten vereist is, kan vrijwillige informatie worden verstrekt, mits deze duidelijk en ondubbelzinnig is, op relevante wetenschappelijke gegevens is gebaseerd en de consument niet misleidt.

Vrijwillige informatie mag niet ten koste van de beschikbare ruimte voor verplichte informatie worden weergegeven.

Voorbeeld van een etiket voor een verwerkt product (in blik)

→ Benaming van het levensmiddel

Makreelfilets in olijfolie

→ Nettohoeveelheid

Nettogewicht: 250 g

→ Exploitant van het levensmiddelenbedrijf

Bedrijfsnaam en adres: xxx

Marokko
XX-YYY-ZZ

Identificatiemerk

12

VERPLICHT

→ GMO-verordening

VRIJWILLIG

→ Verordening voedselinformatie

Ingrediënten: **makreel** (75 %)
olijfolie, zout

Ten minste houdbaar tot
einde 10/2016

Op een koele en droge plaats
bewaren



→ Lijst van ingrediënten
(hoeveelheid van het
belangrijkste ingrediënt,
allergenen)

→ Datum van minimale
houdbaarheid / uiterste
consumptiedatum

→ Bewaarvoorschriften

→ Streepjescode

Hoe moet de verplichte consumenteninformatie worden aangebracht?

→ De verplichte informatie moet beschikbaar en gemakkelijk toegankelijk zijn.

- Bij **voorverpakte** producten moet de informatie rechtstreeks op de verpakking of op een daaraan bevestigd etiket worden aangebracht.
- Bij **niet-voorverpakte** producten die onder de GMO-verordening vallen, kan de informatie in verschillende vormen worden aangebracht — etiketten, reclameborden, affiches of dergelijke.

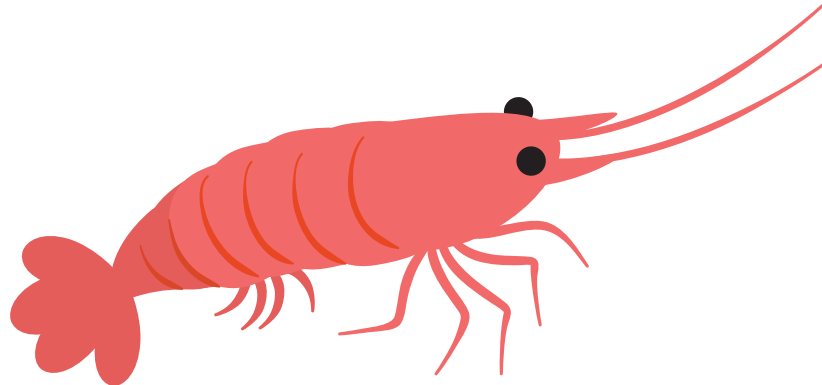
→ De informatie moet op een duidelijk zichtbare plaats en in duidelijk leesbare en, zo nodig, onuitwisbare letters worden aangebracht.

Andere aanduidingen, afbeeldingen of ander materiaal mogen de verplichte informatie in geen geval verbergen, minder zichtbaar maken, aan de aandacht onttrekken of onderbreken.

→ De informatie moet zodanig op de verpakking of op het etiket worden afgedrukt dat zij duidelijk leesbaar is, met een lettergrootte met een x-hoogte van 1,2 mm of meer.

Voor verpakkingen of recipiënten waarvan het grootste oppervlak minder dan 80 cm² bedraagt, moet de lettergrootte minstens 0,9 mm (x-hoogte) bedragen.

→ De volledige naam van het levensmiddel en het nettogewicht staan in hetzelfde gezichtsveld.



Rechtsgrondslag

Verordeningen met betrekking tot de GMO

Verordening (EU) nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 houdende een gemeenschappelijke marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 1184/2006 en (EG) nr. 1224/2009 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 104/2000 van de Raad

Verordening (EEG) nr. 1536/92 van de Raad van 9 juni 1992 tot vaststelling van gemeenschappelijke handelsnormen voor tonijn- en bonietconserven

Verordening (EEG) nr. 2136/89 van de Raad van 21 juni 1989 tot vaststelling van gemeenschappelijke normen voor het in de handel brengen van sardineconserven

Verordening voedselinformatie

Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 1924/2006 en (EG) nr. 1925/2006 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Richtlijn 87/250/EEG van de Commissie, Richtlijn 90/496/EEG van de Raad, Richtlijn 1999/10/EG van de Commissie, Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2002/67/EG en 2008/5/EG van de Commissie, en Verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie

Hygiënevoorschriften

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong

Levensmiddelenadditieven

Verordening (EG) nr. 1333/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake levensmiddelenadditieven

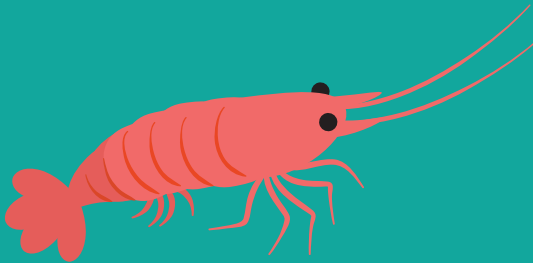
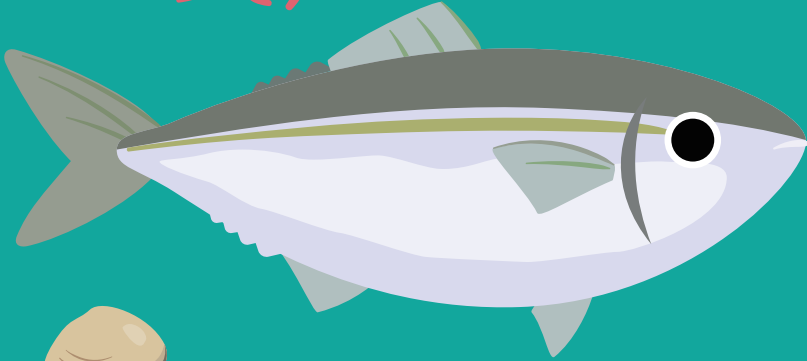
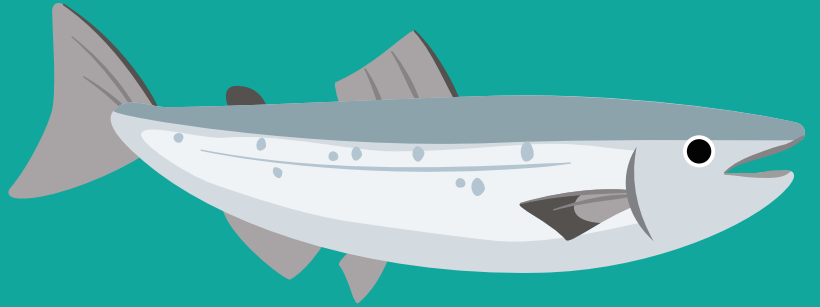
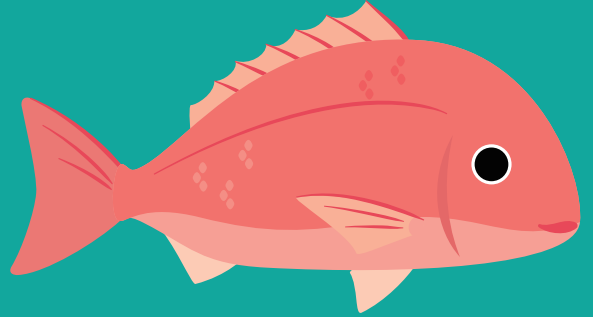
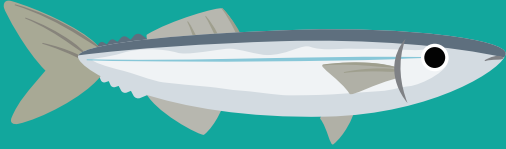
Europese Commissie
Een pocketgids over de nieuwe EU-consumentenetikettering van visserij- en
aquacultuurproducten

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie

2014 — 15 blz. — 20 × 20 cm

ISBN 978-92-79-43881-3
doi:10.2771/83592

© Europese Unie, 2014
Reproductie met bronvermelding is toegestaan.





Veelgestelde vragen:

GMO-verordening

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/market/faq/index_en.htm

Verordening voedselinformatie

http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/foodlabelling/docs/qanda_application_reg1169-2011_nl.pdf

Websites

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/market/index_nl.htm

http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/index_en.htm

Contacten

MARE-B2@ec.europa.eu

SANCO-INFO@ec.europa.eu

